

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1947.

Andra kammaren.

Nr 5.

Tisdagen den 28 januari.

Kl. 4 em.

§ 1.

Hans excellens herr statsministern *Erlander* uppläste Kungl. Maj:ts öppna skrivelse till riksdagens andra kammare i anledning av Hans Kungl. Höghet Hertigens av Västerbotten frånfälle, vilken skrivelse var av följande lydelse:

Vi GUSTAF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, tillbjuda Eder, ledamöter av riksdagens andra kammare, Vår ynnest och nådiga be-nägenhet med Gud Allsmäktig!

Vi fullgöra en smärtsam plikt, då Vi härmed giva Eder tillkänna, att Vår kärälskelige Herr Sonson, Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västerbotten GUSTAF ADOLF OSCAR FREDRIK ARTHUR EDMUND, Sveriges Arv-furste, den 26 innevarande januari genom olyckshändelse avlidit.

Förvissade att I med Oss och Vårt Kungl. Hus livligt deltagen i den djupa sorg, som Vi vid denna för Oss och Fäderneslandet svåra förlust erfarar; skola Vi av Edert deltagande hämta tröst och hugsvalelse.

Vi förbliva Eder med all Kungl. nåd och ynnest städse välbevågne. Drott-ningholms slott den 27 januari 1947.

GUSTAF.

| *Herman Zetterberg.*

Herr **talmannen** yttrade: Med djup bestörtning har Sveriges folk mottagit sorgebudet om Prins Gustaf Adolfs bortgång. Varmt och innerligt deltagar riksdagens andra kammare i den sorg, som drabbat vårt konungahus. Jämte första kammarens talman har jag under gårdagen å Sveriges riksdags vägnar till Hans Majestät Konungen, deras Kungl. Högheter Kronprinsen och Kron-prinsessan samt till Hennes Kungl. Höghet Hertiginnan av Västerbotten fram-burit uttryck för riksdagens deltagande i anledning av arvfurstens frånfälle.

Uppläsningen av Kungl. Maj:ts skrivelse och herr talmannens anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

Den kungl. skrivelsen lades till handlingarna.

§ 2.

Justerades protokollen för den 18, den 21 och den 22 innevarande januari.

§ 3.

Herr statsrådet *Vougt* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner: nr 22, angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag;

Andra kammarens protokoll 1947. Nr 5.

nr 23, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; och

nr 24, angående bestridande av vissa haverikostnader.

Dessa propositioner bordlades.

§ 4.

Föredrogos var efter annan och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å bordet vilande propositioner:

nr 17, med förslag till förordning med ytterligare bestämmelser angående taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg, m. m.;

nr 18, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker; och

nr 19, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

§ 5.

Föredrogos var för sig följande å kammarens bord liggande motioner; och remitterades därvid

till konstitutionsutskottet motionerna:

nr 194 av herr *Hansson* i Skediga *m. fl.*;

nr 195 av herr *Persson* i Norrby;

nr 196 av herr *Lager m. fl.*; och

nr 197 av herr *Håstad*;

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 198 av herrar *Larsson* i Stockholm och *Svensson* i Ljungskile; och

nr 199 av herr *Svensson* i Stenkyrka *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 200 av herrar *Håstad* och *Holmström*;

nr 201 av herr *Persson* i Norrby *m. fl.*;

nr 202 av herr *Skantze m. fl.*;

nr 203 och 204 av herr *Holmström*;

nr 205 av herrar *Gustafsson* i Lekåsa och *Johansson* i Norrfors;

nr 206 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 207 av herrar *Håstad* och *Larsson* i Stockholm;

nr 208 av herr *Håstad m. fl.*;

nr 209 av herr *Håstad*;

nr 210 av herr *Hallén*;

nr 211 av fru *Ericsson* i Luleå *m. fl.*;

nr 212 av herr *Osterman m. fl.*; och

nr 213 av herr *Pehrsson-Bramstorp m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 214 av herr *Hallén m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 215 av herrar *Wallentheim* och *Boman* i Stafsvund;

nr 216 av herr *von Friesen*;

nr 217 av herr *Pettersson* i Degerfors *m. fl.*;

- nr 218 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*;
nr 219 av fru *Rönn-Christiansson m. fl.*;
nr 220 av herr *Odhe*;
nr 221 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*;
nr 222 av herr *Olson* i Göteborg;
nr 223 av herr *Stattin m. fl.*;
nr 224 av herr *Stattin*; och
nr 225 och 226 av herr *Pehrsson-Bramstorp m. fl.*;
till tillfälligt utskott motionen nr 227 av herr *von Friesen m. fl.*;
till bevillningsutskottet motionerna:
nr 228 av herr *Jacobson* i Vilhelmina;
nr 229 av herr *Gustafsson* i Lekåsa;
nr 230 av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*;
nr 231 av herr *Odhe m. fl.*;
nr 232 av herrar *Hermansson* och *Dickson*;
nr 233 av herr *Jansson* i Aspeboda *m. fl.*;
nr 234 av herr *Ohlin m. fl.*;
nr 235 av herr *Pehrsson-Bramstorp*; och
nr 236 av herr *Olson* i Göteborg;
till bankoutskottet motionerna:
nr 237 av herr *Svensson* i Grönvik;
nr 238—241 av herr *Holmström m. fl.*; och
nr 242 av herr *Lundberg*;
till behandling av lagutskott motionerna:
nr 243 av herr *Karlsson* i Grängesberg *m. fl.*;
nr 244 av herr *Jonsson* i Malmgrava *m. fl.*; och
nr 245 av herr *Jonsson* i Skutskär *m. fl.*;
till tillfälligt utskott motionen nr 246 av herr *Hedlund* i Rådom;
till behandling av lagutskott motionen nr 247 av herr *Werner m. fl.*;
till tillfälligt utskott motionen nr 248 av herr *Ohlin*;
till behandling av lagutskott motionerna:
nr 249 av herr *Hallén m. fl.*;
nr 250 av herr *Andersson* i Malmö *m. fl.*;
nr 251 av herr *Lundberg*; samt
nr 252 av fru *Ewerlöf* och herr *Håstad*;
till jordbruksutskottet motionerna:
nr 253 av herr *Gustafsson* i Lekåsa *m. fl.*;
nr 254 av herrar *Svensson* i Ljungskile och *Johnsson* i Kastanjegården;
nr 255 av herr *Larsson* i Stockholm *m. fl.*;
nr 256 av herr *Liedberg*;
nr 257 av herr *Holmström m. fl.*;
nr 258 av herr *Svensson* i Vä *m. fl.*;
nr 259 av herr *Holmberg*;
nr 260 av herr *Vigelsbo*;
nr 261 av herr *Hæggbloom*; och
nr 262 av herr *Hæggbloom m. fl.*;
till tillfälligt utskott motionerna:
nr 263 av fru *Nordgren* och herr *Pettersson* i Dahl; och
nr 264 av herrar *Edberg* och *Vigelsbo*;

till konstitutionsutskottet motionen nr 265 av herrar *Ekdahl* och *Landgren*;

till tillfälligt utskott motionen nr 266 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 267 av herr *Andersson* i Dunker;

nr 268 och 269 av herr *Hall*;

nr 270 av herr *Swedberg m. fl.*;

nr 271 av herr *Skantze*;

nr 272 av herr *Stattin m. fl.*;

nr 273 av herr *Svensson* i Vä *m. fl.*;

nr 274 av herr *Hällgren*;

nr 275 av herr *Kyling m. fl.*;

nr 276 av herr *Andersson* i Dunker;

nr 277 av herr *Johansson* i Stockholm;

nr 278 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*;

nr 279 av herr *Ekdahl*;

nr 280 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*; och

nr 281 av herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 282 av herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 283 av herrar *Jönsson* i Rosshol och *Edberg*;

nr 284 av herr *Jönsson* i Rosshol; och

nr 285 av herr *Rubbestad m. fl.*;

till tillfälligt utskott motionen nr 286 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*;

till statsutskottet motionerna:

nr 287 av herr *Rubbestad m. fl.*;

nr 288 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;

nr 289 av herr *Allard m. fl.*;

nr 290 av herrar *Allard* och *Ekdahl*;

nr 291 av herr *Allard m. fl.*;

nr 292 av herr *Nilson* i Spånstad;

nr 293 av herr *Osterman m. fl.*;

nr 294 av herr *Kyling*;

nr 295 av herrar *Kyling* och *Hægglom*;

nr 296 av herr *Kyling*;

nr 297 av herr *Johansson* i Mysinge *m. fl.*;

nr 298 av herrar *Sveningsson* och *Jonsson* i Malmgrava;

till bevillningsutskottet motionerna:

nr 299 av herrar *Stattin* och *Andersson* i Gisselås;

nr 300 av herr *Stattin m. fl.*; och

nr 301 av herr *Nilsson* i Göingegården;

till bankoutskottet motionerna:

nr 302 av herr *Ward*;

nr 303 av herr *Nilson* i Spånstad; och

nr 304 av herr *Johansson* i Stockholm;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 305 av herrar *Sköldin* och *Pettersson* i Degerfors;

nr 306 av herr *Sköldin*;

nr 307 av herr *Brandt m. fl.*; och

nr 308 av herrar *Jönsson* i Rosshol och *Hedlund* i Rådom;

till behandling av lagutskott motionerna:

nr 309 av herrar *Hedlund* i Rådomb och *Olsson* i Mellerud; och
nr 310 av herr *Sveningsson m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 311 av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.*;
nr 312 av herr *Hansson* i Skediga *m. fl.*;
nr 313 av herr *Norén m. fl.*;
nr 314 av herr *Pettersson* i Dahl *m. fl.*;
nr 315 av herr *Nilsson* i Göingegården *m. fl.*;
nr 316 av herr *Nilsson* i Göingegården;
nr 317—318 av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.*; och
nr 319 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*;

till statsutskottet motionen nr 320 av herr *Larsson* i Luttra *m. fl.*;

till jordbruksutskottet motionerna:

nr 321 av herrar *Kyling* och *Sundström* i Skövde;
nr 322 av herrar *Sveningsson* och *Larsson* i Karlstad; och
nr 323 av herr *Sveningsson m. fl.*; samt

till tillfälligt utskott motionerna:

nr 324 av herr *Severin* i Gävle *m. fl.*;
nr 325 av herr *Skantzé m. fl.*;
nr 326 av herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*;
nr 327 av herrar *Ståhl* och *Svensson* i Ljungskile;
nr 328 av herrar *Johnsson* i Stockholm och *Svensson* i Ljungskile;
nr 329 av herr *Ekdaht m. fl.*;
nr 330 av herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*; och
nr 331 av herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*

§ 6.

Herr *Liedberg* avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion, nr 332, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 14, angående anslag till åtgärder för hästavelns främjande m. m.

Denna motion bordlades.

§ 7.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Att riksdagsman *Hugo Witzell*, Karlshamn, på grund av fraktur av höger överarm tills vidare är förhindrad deltaga i riksdagsarbetet intygas härmed.

Karlshamn den 26 januari 1947.

Torsten Rietz,
lasarettsläkare, med. dr.

Kammaren beviljade herr *Witzell* ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare fr. o. m. den 26 innevarande januari.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.18 em.

In fidem
Gunnar Britth.

Onsdagen den 29 januari.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Herr **talmannen** yttrade: Riksmarskalksämberet har bett mig bringa till kammarens ledamöters kännedom, att vid framlidne Prins Gustaf Adolfs jordfästning i Storkyrkan tisdagen den 4 februari kl. 2.30 em. platser äro beredda för i staden varande ledamöter av kammaren. Särskilda inbjudningskort komma snarast att tilldelas de ledamöter, som äro i tillfälle att närvara. Hos vaktmästaren i kapprummet finnes i dag anteckningslista framlagd för dem som önska inbjudningskort. Listan indrages kl. 2.30 em.

Jag har med första kammarens talman överenskommit, att ledamöterna skola samlas här i riksdagshuset kl. 2 em. begravningsdagen för att gemensamt tåga till Storkyrkan.

§ 2.

Justerades protokollen för den 23 innevarande januari.

§ 3.

I enlighet med kammarens därom den 22 innevarande månad fattade beslut företogs nu val av tio ledamöter och tio suppleanter i vart och ett av de tre tillfälliga utskott kammaren beslutat tillsätta; och anställdes först val av ledamöter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 135 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Allard*,
» *Hæggbloom*,
fröken *Olsson*,
herr *Svensson* i Stenkyrka,
» *Jönsson* i Lund,
» *Ståhl*,
» *Odhe*,
fru *Möller*,
» *Ericsson* i Luleå och
herr *Johnson* i Skoglösa.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i första tillfälliga utskottet.

§ 4.

Företogs val av ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avlämnades 111 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

fru *Ekendahl*,
herr *Fahlman*,
» *Johansson* i Kalmar,
» *Jönsson* i Rossbol,
» *Olsson* i Oskarshamn,
» *Antby*,
» *Malmborg* i Stockholm,
» *Ljungqvist*,
» *Lundqvist* och
» *Hansson* i Skegrie.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i andra tillfälliga utskottet.

§ 5.

Anställdes val av ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 108 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Hedqvist*,
» *Skantze*,
fru *Svedberg*,
herr *Boman* i Stafsund,
» *Severin* i Gävle,
» *Persson* i Svensköp,
» *Engström*,
fru *Ewerlöf*,
herr *Nilsson* i Varuträsk och
» *Jansson* i Aspeboda.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i tredje tillfälliga utskottet.

§ 6.

Företogs val av suppleanter i första tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 98 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Gavelin*,
» *Fahlman*,
fröken *Nygren*,
herr *Larsson* i Luttra,
» *Jonsson* i Skutskär,
» *Larsson* i Stockholm,
fru *Eriksson* i Hallstahammar,
» *Ewerlöf*,
herr *Andersson* i Hyssna och
» *Svensson* i Vä.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i första tillfälliga utskottet.

§ 7.

Anställdes val av suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 90 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Andersson* i Alfredshem,

» *Skantze*,

» *Lundberg*,

» *Larsson* i Luttra,

» *Forsberg*,

fru *Sandström*,

herr *Sköldin*,

» *Jonsson* i Malmgrava,

» *Johansson* i Torp och

» *Pettersson* i Ersbacken.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i andra tillfälliga utskottet.

§ 8.

Företogs val av suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

Därvid avgåvos 84 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckningen »Gemensam lista» och upptagande namnen på nedan nämnda personer i följande ordning:

herr *Jonsson* i Järvsand,

» *Fahlman*,

» *Thapper*,

» *Johansson* i Norrfors,

» *Skoglund* i Umeå,

» *Friberg*,

» *Andersson* i Eskilstuna,

» *Sveningsson*,

» *Persson* i Växjö och

» *Stenvall*.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i tredje tillfälliga utskottet.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag angående de i §§ 3—8 här ovan omförmälda valen.

§ 10.

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

*Svar på
interpellation.*

Chefen för finansdepartementet, herr statsrådet **Wigforss**, som anförde: Herr talman! I en med andra kammarens tillstånd framställd interpellation har herr Thorell till mig framställt följande fråga:

Har herr statsrådet för avsikt att snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i eller sådant tillägg till kommunalskattelagen som undantager realisationsvinst från beskattning till kommunalskatt, statlig inkomstskatt och värnskatt, då vinsten uppkommit genom att en fastighet under-

Svar på interpellation. (Forts.)

kastas expropriation eller säljes, må vara frivilligt men dock under sådana förhållanden att expropriation eljest skulle tillgripas.

I anledning härav får jag anföra följande.

Enligt 35 § kommunalskattelagen hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet bl. a. vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo under mindre än tio år.

Såsom interpellanten omnämnt hemställdes i en vid 1945 års riksdag väckt motion, att riksdagen måtte besluta att realisationsvinst skulle frikallas från inkomstbeskattning, då vinsten uppkommit genom att en fastighet underkastats expropriation eller annat sådant förfarande. Bevillningsutskottet yttrade i sitt betänkande över motionen, att utskottet funne skäl tala för medgivande av skattefrihet i förevarande fall men att en författningsändring i detta syfte borde föregås av ytterligare utredning. I anledning därav anhöll riksdagen att Kungl. Maj:t måtte, med beaktande av vad i utskottets betänkande anförts, föranstalta nu utredning och snarast möjligt för riksdagen framlägga förslag angående det nu ifrågakvarande spørsmålet.

Sedermera har inom finansdepartementet upprättats en den 20 november 1945 dagtecknad promemoria angående frågan om beskattning av realisationsvinst vid expropriation eller annan tvångslösen av fast egendom. I samma promemoria behandlades jämväl frågan om beskattning i vissa fall av ersättning för upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet.

Över denna promemoria ha yttranden inhämtats från ett flertal remissinstanser, bland annat från 1944 års allmänna skattekommitté. Kommittén framhöll i sitt yttrande, att kommittén hade för avsikt att under år 1946 upptaga till behandling bland annat frågan om realisationsvinstbeskattningens lämpliga anordnande och att det vore kommitténs förhoppning att under loppet av samma år kunna avgiva slutligt betänkande i denna del. De nuvarande beskattningsreglerna syntes icke vara tillfredsställande utformade, men det vore tveksamt huruvida en ändring av dessa regler borde äga rum allenast i ett visst begränsat avseende. En dylik åtgärd kunde tänkas föregripa den avsedda fullständiga översynen av beskattningsreglerna. Begränsade lagändringar vore städse till sina verkningar svåröverskådliga, icke minst då fråga vore om ett beskattningsområde, beträffande vilket åtskillig osäkerhet alltjämt rådde rörande bestämmelsernas riktiga tillämpning. De omfattande expropriationer för militära ändamål, vilka tidigare ägt rum och som bland annat aktualiserat förevarande spørsmål, kunde förväntas väsentligt nedgå i antal och omfattning. Behovet av en skyndsam lagändring gjorde sig därför enligt kommitténs mening icke längre gällande med samma styrka som tidigare.

Vid anmälan i statsrådet den 22 februari 1946 av de i departementspromemorian behandlade skattefrågorna anförde jag — såsom framgår av propositionen nr 105/1946 angående viss ändring i kommunalskattelagen — att jag på grund av vad under remissbehandlingen förekommit för egen del ansåge, att förslag icke då borde framläggas angående ändring av reglerna om realisationsvinstbeskattning vid expropriation eller annan tvångslösen av egendom med äganderätt. Frågan härom vore nämligen — även om en ändring i och för sig syntes befogad — icke av den brådskande art att den icke kunde anstå ett eller annat år, om härigenom kunde vinnas att en allsidigare belysning av frågan komme till stånd.

Vid propositionens behandling i bevillningsutskottet förekom icke någon erinran mot vad jag sålunda anförde.

Enligt vad jag numera inhämtat av 1944 års allmänna skattekommitté hinner kommittén emellertid icke framlägga sitt förslag angående realisations-

Svar på interpellation. (Forts.)

vinstbeskattningens lämpliga anordnande i så god tid, att proposition i ämnet kan framläggas för innevarande års riksdag. På grund härav och då frågan om realisationsvinstbeskattningen ånyo fått ökad aktualitet bl. a. genom de för storflygplatsen nödvändiga markförvärven, avser jag att till övervägande upptaga frågan om framläggande för den nu sittande riksdagen av ett förslag om provisorisk lagstiftning rörande realisationsvinstbeskattningen, avsedd att undanröja de av interpellanten påtalade olägenheterna.

Härefter yttrade:

Herr **Thorell**: Herr talman! Jag ber att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framföra mitt tack för det snabba och relativt tillfredsställande svaret på min interpellation. Jag har inte mycket att invända mot det som herr statsrådet för egen del anför i svaret, men jag vill framföra en bestämd erinran mot vissa uttalanden som gjorts av 1944 års skattekommitté i yttrande över den promemoria, som upprättats inom finansdepartementet i frågan och som dagtecknats den 20 november 1945. Kommittén framhåller bland annat, att de omfattande expropriationer för militära ändamål, vilka tidigare ägt rum, kunna förväntas väsentligt nedgå i antal och omfattning. Behovet av en skyndsam lagändring gjorde sig därför, enligt kommitténs mening, icke längre gällande med samma styrka som tidigare.

Uttalandet verkar närmast cyniskt. Kommittén framhåller tidigare, att de nuvarande beskattningsreglerna icke syntes vara tillfredsställande. Slutsatsen måste då bli, att kommittén inte är angelägen att omedelbart få bort en uppenbar orättvisa då den träffar ett mindre antal personer, och den synes därtill ha förbisett, att nya projekt som nya storflygfältet och andra kunna dyka upp. För övrigt beskattas ju realisationsvinst i vissa fall även för ersättningar vid framdragande av vägar samt vid ersättningar enligt vattenlagen för överdämd mark och expropriation för kraftledningar.

Kommitténs uppfattning står också i direkt motsatsförhållande till riksdagens anhållan till Kungl. Maj:t om utredning och förslag snarast möjligt angående det ifrågavarande spörsmålet. Många exempel på orättvisor i fråga om realisationsvinstbeskattning vid tvångsförsäljning enligt nu gällande lag skulle kunna anföras, men jag skall här endast framlägga ett.

En person påfördes vid 1944 års taxering ett taxerat belopp av 105 000 kronor i beräknad vinst vid tvångsförsäljning av mark till kronan. Enligt uppgift ökade denne persons skatt härigenom med 71 000 kronor, varigenom staten således skattevägen även exproprierade en kraftig del av den bestämda köpeskillingen. Hade säljaren ägt fastigheten över tio år, hade han fått behålla hela vinsten. I detta fall gällde det en förmögen man, men en annan gång träffar det kanske en person i svag ekonomisk ställning och som haft sin egendom i nio år, under det att hans granne, som haft större tur, haft sin i tio och således får behålla sin så kallade vinst. I många fall gäller det släktgårdar med värden för dess ägare, som aldrig kunna ersättas i pengar. Villor, stugor och andra egna hem med tillhörande trädgårdar, varå ägarna nedlagt sina eventuella besparingar, sitt arbete och sina omsorger och vilka ge hemmen ett särskilt värde för ägarna, måste överlämnas när det allmänna anser sig behöva marken. Hänsyn synes enligt skattelagarna ej kunna tagas till eventuellt skatt å realisationsvinst av en expropriationsnämnd; säljaren är försvarslös och får ta förlusten.

I slutet av interpellationssvaret omnämner finansministern en anmälan i statsrådet den 22 februari, vari framhölls att han för sin del ansåge, att förslag då inte kunde framläggas angående ändringarna av reglerna om realisa-

Svar på interpellation. (Forts.)

tionsvinstbeskattning vid expropriation eller annan tvångslösen av egendom med äganderätt. Frågan vore icke av den brådskande art, att den inte kunde anstå ett eller annat år. För min del måste jag beklaga denna inställning till frågan.

Emellertid synes finansministern nu i viss grad ha ändrat mening, då han förklarar sig avse att till övervägande upptaga frågan om framläggande för innevarande års riksdag av ett förslag om provisorisk lagstiftning rörande realisationsvinstbeskattningen, avsedd att undanröja de av mig påtalade olägenheterna. Även om jag skulle ha önskat ett bestämdare uttalande från herr statsrådets sida noterar jag denna del av svaret med stor tillfredsställelse och hoppas att den goda tanken fullföljes, så att det blir slut på en uppenbar orättvisa mot vissa oförvitliga medborgare. Härvidlag bör även undersökas möjligheten av skatterestitution till dem, som under de senaste åren oförskyllt träffats av samma orättvisa.

Herr **Sandberg**: Herr talman! Även jag vill uttala min tillfredsställelse över att finansministern överväger att framlägga förslag till en provisorisk lagstiftning, varigenom realisationsvinstbeskattning av fastighet vid tvångsförsäljning icke skulle förekomma.

Jag vill understryka önskvärdheten av att en proposition i detta ärende verkligen framlägges, ty denna fråga är, såsom herr Thorell nyss anförde, allt fortfarande aktuell. För att nämna ett exempel från mitt hemlän, så är expropriation av mark för en flygplats utanför Umeå just nu förestående. Säkerligen uppkomma i samband därmed en del fall av den art, som det här gäller. I icke ringa utsträckning genomförs vidare tvångsförsäljningar av mark i samband med de sjöregleringar, som företagas för ett bättre utnyttjande av vattenkraften. De tvångsförsäljningar, som föranledas därav, medföra i åtskilliga fall realisationsvinstbeskattning. Sådana exempel finnas från fastigheter i lappmarken men även på andra håll.

Herr talman! Jag har inte något mer att tillägga i denna sak, ty finansministerns svar är tillfredsställande. Jag har för min del endast velat understryka det bestämda önskemålet att proposition i ärendet må framläggas redan under innevarande års riksdag.

Härmed var överläggningen slutad.

§ 11.

Föredrogos var för sig följande Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till statsutskottet propositionen, nr 22, angående fortsatt disposition av vissa äldre reservationsanslag;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 23, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 6 mars 1942 (nr 63) angående rätt för Konungen att åsätta särskild tullavgift; samt

till statsutskottet propositionen, nr 24, angående bestridande av vissa haverikostnader.

§ 12.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet den på bordet liggande motionen nr 332 av herr *Liedberg m. fl.*

§ 13.

Herr talmannen tillkännagav, att förslag uppgjorts till fördelning av de motioner, som hänvisats till behandling av tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, av följande lydelse:

Förslag till fördelning av de inom andra kammaren väckta motioner, vilka blivit hänvisade till behandling av tillfälligt utskott.

Till behandling av *första* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herrar *Severin* i Stockholm och *Liedberg*, nr 8, om utredning av förhållandena inom bokförlagsverksamheten och bokdistributionen inom landet;
fru *Nordgren*, nr 25, om viss ändring av bestämmelserna angående adoptivbarn i folkbokföringsförordningen m. m.;

herr *Adolfsson m. fl.*, nr 53, om inrättandet av ett statligt bokförlag;
fru *Nordgren*, nr 80, om åtgärder i syfte att anteckning om utomäktenskaplig börd endast göres i kyrkoböckerna och icke i prästbetyg, å folkbokföringskort eller annan offentlig handling;

herr *Lindahl m. fl.*, nr 82, angående modifiering av bestämmelserna om formell kompetens för anställning i statens verk;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 109, angående åtgärder för utveckling av det svenska musiklivet;

herr *von Friesen m. fl.*, nr 227, om utredning rörande löne- och pensionsförhållandena för vissa enskilda orkesterföreningars musiker;

herr *Hedlund* i Rådom, nr 246, angående effektivare åtgärder mot ocker vid försträckning;

herr *Gustafsson* i Bogla *m. fl.*, nr 282, om utredning rörande den inom arméns tygverkstäder anställda lägre tekniska personalens utbildnings- och arbetsförhållanden;

herrar *Ståhl* och *Svensson* i Ljungkile, nr 327, om avskaffande av ordensväsendet, m. m.;

herrar *Johnsson* i Stockholm och *Svensson* i Ljungkile, nr 328, angående undersökning och inventering av de folkmoraliska förhållandena; och

herr *Ekdahl m. fl.*, nr 329, om inrättande av ett forskningsinstitut för utförande av opinionsundersökningar.

Till behandling av *andra* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herrar *Lundqvist* och *Forsberg*, nr 51, angående startandet av statlig elektrisk storindustri;

herr *Hedlund* i Östersund, nr 86, angående anordnande av särskilda specialanstalter för straffriförklarade psykopater;

herr *Johanson* i Norrköping *m. fl.*, nr 125, om utredning rörande rationellt ordnande av textil- och beklädnadsindustriens organisation m. m.;

herr *Kempe m. fl.*, nr 126, om organiserandet av en statlig produktion av byggnadsmaterial m. m.;

herr *Karlsson* i Stuvsta *m. fl.*, nr 193, om effektivisering och skärpning av den statliga priskontrollen m. m.;

herr *Hallén m. fl.*, nr 214, om utredning av frågan om statsbidrag till företag, som genom pensionering av sina anställda eller genom andra sociala välfärdsåtgärder göra dem meddelaktiga i företaget;

fru *Nordgren* och herr *Pettersson* i Dahl, nr 263, angående införande av en betryggande kontroll å saluförda livsmedelskonserver m. m.;

herrar *Edberg* och *Vigelsbo*, nr 264, om utredning av förutsättningarna för elektrifiering av avlägsset belägna bygder;

herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*, nr 286, angående fördelningen av byggnadstillstånd i fråga om bostadsbyggande och industriell anläggningsverksamhet;

herr *Severin* i Gävle *m. fl.*, nr 324, angående en effektivisering av arbetsmarknads- och sysselsättningsstatistiken;

herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.*, nr 326, angående en plan för utvecklingen och inriktningen av landets produktiva resurser; och

herr *Johansson* i Stockholm *m. fl.*, nr 331, angående utbyggnad av den elektriska industriens kapacitet och brytande av privatmonopolen och priskartellerna, m. m.

Till behandling av *tredje* tillfälliga utskottet torde få överlämnas motioner av:

herr *Skoglund* i Umeå *m. fl.*, nr 20, om skyldighet i vissa fall att förse med dragare försända fordon med belysnings- eller ljusreflexanordningar;

herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*, nr 26, angående en allmän decentralisering av statsförvaltningen m. m.;

herr *Hedqvist*, nr 81, angående inskränkning av tiden för nedsättning av taxan för rikstelefonsamtal;

herr *Lindberg*, nr 85, angående utredning av frågan om statens övertagande av sjöfartsanstalterna å sjön Väneren;

herr *Johansson* i Kastanjegården *m. fl.*, nr 108, om en utredning angående järnvägsnämnder;

herrar *Staxäng* och *Andersson* i Gisselås, nr 152, om skyldighet för vägmyndigheter att vid uppgörelser av markfrågor upprätta specificerad värdesättning på alla de olika poster, som ingå i varje särskilt markförvärv;

herrar *Larsson* i Stockholm och *Svensson* i Ljungskile, nr 198, om utredning rörande vissa befolkningspolitiska och näringspolitiska problem;

herr *Svensson* i Stenkyrka *m. fl.*, nr 199, om utredning rörande landsbygdens arbetskraftsproblem m. m.;

herr *Ohlin*, nr 248, angående allmänna riktlinjer för tilldelningen av koncession för bedrivande av luftfart med svenska luftfartyg;

herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*, nr 266, om skrivelse till Kungl. Maj:t med visst uttalande rörande sammanläggning av rena landsbygdsområden med stad eller köping;

herr *Skantze m. fl.*, nr 325, om utredning angående anordnande av vadhållning medelst totalisator i samband med motortävlingar; och

herr *Nilson* i Spånstad *m. fl.*, nr 330, om sådan ändring i gällande bestämmelser, att barn under 6 års ålder få resa fritt på statens järnvägar.

Detta förslag godkändes.

§ 14.

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Riksdagsman Ernst Harald Johanson f. 1906, Skolgatan 30, Norrköping är på grund av sjukdom oförmögen att inställa sig före den 1 mars 1947.

Intygas: Norrköping den 25 januari 1947.

H. Lilliestierna,

leg. läk.

Kammaren beviljade herr Johanson i Norrköping ledighet från riksdagsgöromålen under tiden fr. o. m. den 25 innevarande januari t. o. m. den 28 nästkommande februari.

§ 15.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.57 fm.

In fidem
Gunnar Britth.
